

Het laatste jaar van de twintigste eeuw

Fusies, spektakels en veel teleurstellingen

In de wetenschap dat de KNAU in 2000 zou kunnen beschikken over het gerenoveerde Olympisch stadion in Amsterdam stelde de Unie zich kandidaat voor de organisatie van de Europese Atletiek kampioenschappen van het jaar 2002. De teleurstelling was groot, toen de Europese Atletiek Associatie in oktober 1997 besloot dit evenement toe te wijzen aan München. Als troostprijs kreeg de KNAU het EK in 2001 voor atleten tot 23 jaar toegewezen.

Belangrijke fusie

Opvallend was de bundeling van krachten in Amsterdam. Nadat eerder de Amsterdamse Dames Atletiekclub (ADA) was opgegaan in AAC, besloten in 1999 ook Sagitta (1936) en Blauw Wit (1917) samen verder te gaan. Phanos (een Griekse fakkel) werd de naam van de nieuwe club. Sagitta was vele jaren achtereen, vooral door Fanny Blankers-Koen, de leidende atletiekvereniging bij de vrouwen. In de periode 1939-1975 behaalde de club 23 keer de nationale clubtitel. Blauw Wit kwam voort uit de voetbalclub met die naam. Phanos beschikt in het gerenoveerde en in de oorspronkelijke staat teruggebrachte Olympisch stadion over een schitterende behuizing. Overigens hebben niet alleen AAC en Phanos hun domicilie in Amsterdam. AV'23, met een nieuwe baan in Oost, en ATOS in Noord bleven zelfstandig.

Veel toernooien, weinig medailles

Het jaar 1999 begon internationaal met het WK-indoor in Maebashi in Japan. De drie Nederlandse deelnemers behaalden geen finaleplaats. Patrick van Balkom verbeterde in 20,94 het nationale record op de 200 meter. Hij leverde die prestatie in de buitenbaan. In de halve finales was

Van Balkom op voorhand kansloos voor een plaats in de eindstrijd. De krappe bochten waren een te groot nadeel. Ester Goossens overleefde eveneens haar serie. Het lukte ook haar echter niet de finale van de 400 meter te bereiken. Monique de Wilt werd zeventiende (!) bij het polsstokhoogspringen. De Universade in Palma de Mallorca leverde zilveren medailles op voor Monique de Wilt op polshoog (4,20 m, nationaal record) en voor Patrick van Balkom op de 200 meter (20,57). Vervolgens namen Nederlandse atleten deel aan de Jeugd Olympische Dagen in Esbjerg in Denemarken. Bas Eefting van AAC'61 (Assen) was de enige die een medaille veroverde. Hij werd in 1.53,48 derde op de 800 meter.

In vergelijking met 1998 draaiden de meerkampers de rollen om. Al na een jaar keerde de vrouwenploeg terug in de hoogste klasse. De jonge ploeg, bestaande Judith Vis, Gerja Everts en Saskia Meyer (respectievelijk 19, 17 en 20 jaar), leverde in Huddinge in Zweden een prestatie van formaat door eerste te worden in de eerste liga. De tienkampers degradeerden naar de eerste liga. Dat het door afzeggingen slecht zou gaan in Praag, was voorzien. Frank Peeters, Rick Wasenaar, Jörg Ootjers en Maarten Klaver kwamen met de zevende plaats echter dichterbij dan verwacht.

Het EK voor senioren 20-22 jaar van 1999 in Göteborg verliep teleurstellend. Volgens het bondsblad *Atletiek Aktueel* kreeg Nederland 'geen poot aan de grond'. Waar op minstens twee medailles en diverse finaleplaatsen was gerekend, werd het éénmaal zilver, een gedeeld vijfde en een achtste plaats. Bovendien vielen Chiel Warners en Frank Peeters uit op de tienkamp en werd de 4 x 100 meter bij de mannen gediskwalificeerd. Gert-Jan Liefers was de medaille-winnaar. Hij werd in een sterk gelopen race in 3.44,60 tweede op de 1500 meter.

Rutger Smith: tweemaal goud

Met vijf medailles en een Nederlands juniorrecord presteerde in 1999 de Nederlands ploeg bij de Europese jeugdkampioenschappen in Riga (Letland) wel naar behoren. De prestaties van de eerstejaars A-junior Rutger Smith uit Leek waren opvallend. De reus van Argo'77 uit Groningen won het discuswerpen en kogelstoten met respectievelijk 52,89 en 18,27 meter. Zijn prestatie bij het kogelstoten bracht hem zelfs op de vierde plaats van de seniorranglijst aller tijden. Stefan Beumer werd in 3.45,13 derde op de 1500 meter. Ilona Rutjes,

Bronz voor Ilona Rutjes EK-jeugd Riga

Brons voor Bram Som bij het EK-Jeugd Riga

ook al uit Leek, en Bram Som behaalden eveneens brons. Zij kwamen op respectievelijk discusswerpen en de 800 meter uit op 53,19 meter en 1.50,96. Judith Vis bracht in de serie het nationale juniorrecord op de 100 meter horden op 13,36 seconden. Zij struikelde echter in de finale en werd laatste.

Veteranen: grossiers in medailles

De dertiende wereldkampioenschappen voor veteranen van 1999 in en rondom het Engelse Gateshead leverden Nederland dertien gouden, veertien zilveren en zes bronzen medailles op. Voeg daarbij de drie wereld- en de negentien nationale records, dan is de conclusie gerechtvaardigd dat de ploeg uitstekend presteerde. In totaal namen 5900 atleten deel, onder wie 48 Nederlandse mannen en 29 Nederlandse vrouwen. De categorie 50-54 jaar was de populairste. De ster van het WK was Gerda van Kooten (60+) met vier gouden medailles en wereldrecords op de 800 en 1500 meter. Het derde wereldrecord kwam op naam van Siem Herlaar (70+). Hij finishte in 5.02,78 op de 1500 meter. We kwamen in de uitslagen veel namen tegen van bekende atleten die als senior een belangrijke rol hadden gespeeld. Onder hen waren Frans Buys, 400 meter hordenkampioen in 1950, 1951 en 1952, allrounder Corrie van den Bosch, grossierend in titels sinds de jaren

vijftig (!) en Tilly Verhoef, kampioene 400 meter in 1979, 1980 en 1981. Frans van de Ham (tienkamp) en Steef Kijne (steeple chase) moesten de strijd staken door blessures.

Enerverend sprintkampioenschap

De markantste gebeurtenis op het nationale vlak was de strijd op de 100 meter bij het NK 1999 in het Apeldoornse Orderbos. Kanshebbers waren de in Bermuda geboren Troy Douglas – getrouwd met een Nederlandse – de Hellas-atleet Patrick van Balkom en Nathanaël Esprit uit de Antillen, die werd gesteund door een grote en luidruchtige fanclub. Esprit liep al in de halve finale een nog nooit vertoonde 10,05. Helaas was de rugwind van 2,01 meter per seconde iets te sterk. Het werd een finale uit lang vervlogen tijden. Douglas won in 10,16, gevolgd door Esprit in 10,28 en Van Balkom in 10,29 seconden. Omdat Douglas nog niet over een Nederlands paspoort beschikte was Patrick van Balkom de lachende derde. Zijn record van 10,23 bleef overeind. Later op de dag had Van Balkom nog meer reden tot lachen. In de finale van de 200 meter bracht hij zijn Nederlands record op 20,36. Dat gebeurde met een tegenwind van 1,4 meter per seconde. Jacqueline Poelman won eveneens de twee sprintnummers. Alles bij elkaar een mooi succes voor Hellas-trainer Peter Vernooij. Frank van

den Dool had meermalen van de 70 metergrens gedroomd, maar voor het thuispubliek realiseerde hij het. Als eerste Nederlander kwam Van den Dool met de slingerkogel voorbij de begeerde grens.....70,47 meter.

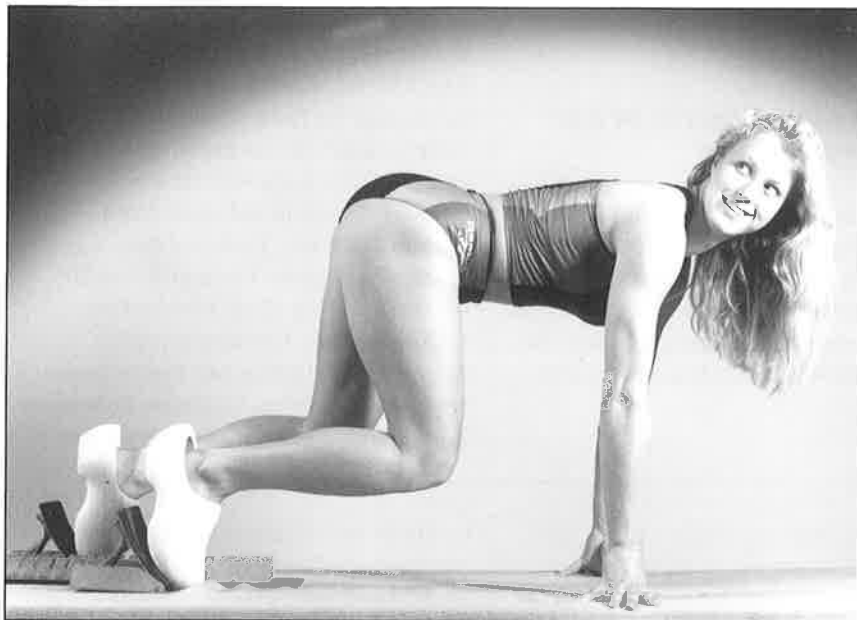
Later kreeg het NK nog een vervolg. Troy Douglas werd 1 1/2 maand later van dopegebruik beschuldigd wegens het gebruik van nandrolon. Douglas ontkende. Dat leidde tot een procedure die in het begin van de nieuwe eeuw nog moest beginnen. Blijkt het verweer van Douglas vruchteloos, dan is hij ook zijn titel op de 100 meter kwijt.

Consequenties voor Sevilla

Het gevolg was dat een week voor het begin van de WK 1999 in het Spaanse Sevilla, Troy Douglas uit de Nederlandse ploeg werd gehaald. Het bleek een slecht voorteken. Bijna niemand van de overgebleven elf geselecteerden was in staat te pieken. Opnieuw bleven op een groot toernooi veel Nederlandse atleten te ver verwijderd van hun normale niveau. Alleen Kamiel Maase (10 km) en Wilbert Pennings (hoog) faalden niet. Warners viel op de tienkamp opnieuw uit met een blessure. Simon Vroemen stootte tijdens de 3000 meter steeplechase zijn knie en gaf op. Robin Korving had op de 110 meter horden medaillekansen, maar de halve finale was zijn eindstation. Sharon Jaklofsky haalde bij de kwalificatie van het verspringen slechts 6,31 meter, waar 6,62 meter nodig bleek. Lieja Koeman kwam met haar 17,47 meter ook niet door de kwalificatie van het kogelstoten. Zij bleef meer dan een meter verwijderd van haar beste prestatie van 18,48 meter. Patrick van Balkom kwam niet verder dan de kwartfinales op de 200 meter. Met een nooit voor mogelijk gehouden 66,03 meter had discusswerper Pieter van der Kruk vlak voor het WK blijk gegeven van grote mogelijkheden. In de kwalificatie (62,79 m noodzakelijk) kwam hij vijf (!) meter te kort. Marko Koers strandde op de 1500 meter in de halve finales. Hij kwam niet verder dan de tiende plaats. Gert-Jan Liefers

EEN MIXTURE VAN KUNST EN SPORT

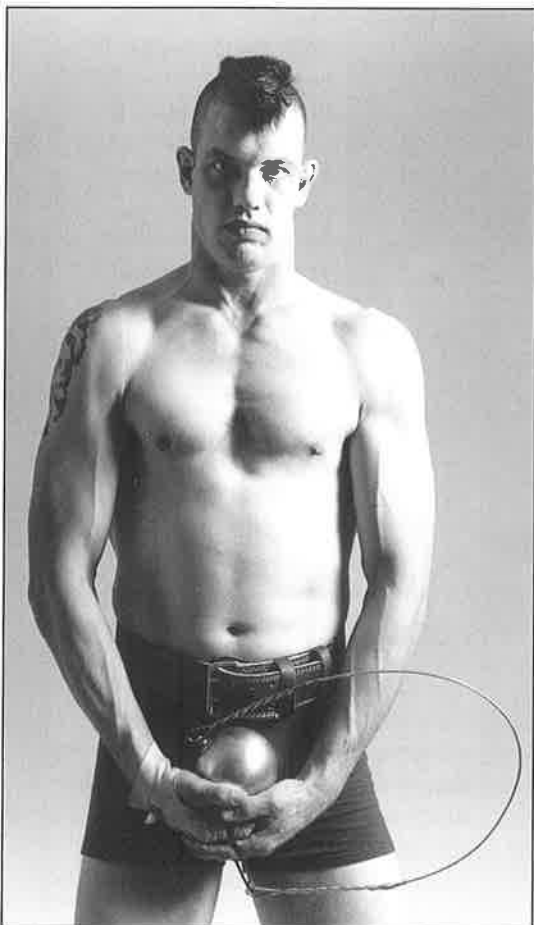
KANJERS VOOR DE LENS VAN EWOUDE BROEKSMAN

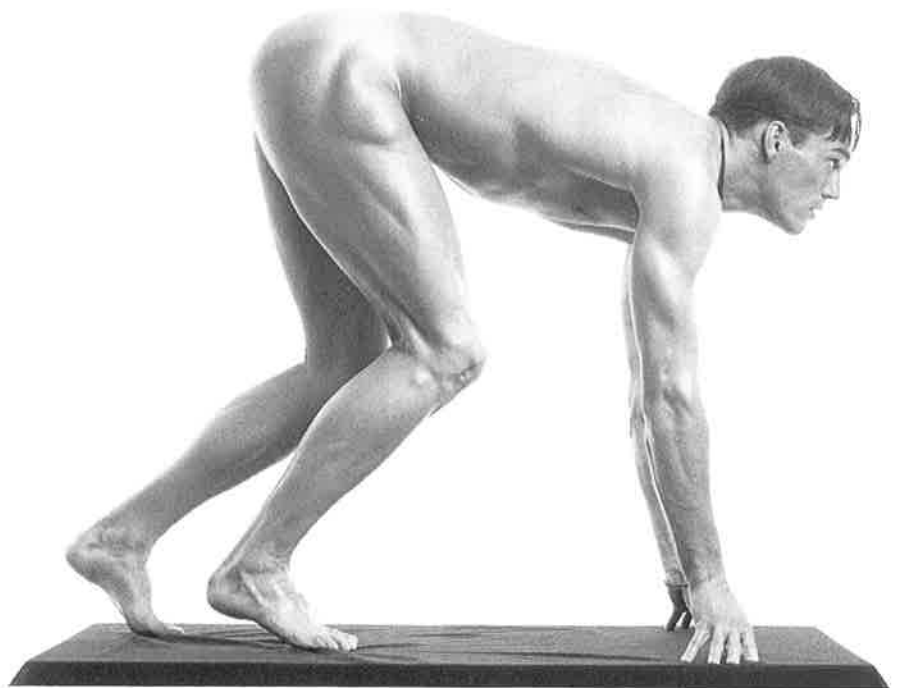
*Sprintster op klompen...
Jacqueline Poelman 15 maal
kampioene van Nederland*

*In 1999 Europees jeugdkampioen met kogel
en discus, Rutger Smith.
What a boy!*

*Gekuijd en getatoueerd,
maar sterk als een beer...
Frank van den Dool,
als eerste met de
slingerkogel voorbij
de 70 meter-grens*

Patrick van Balkom... snelste sprinter van de 20ste eeuw

bleef ook in de halve finales van dit nummer steken. Hij was ziek aan de start verschenen. Bovendien moest hij door een val van twee lopers voor hem uitwijken naar het midden terrein. Liefers maakte de opgelopen achterstand goed, maar stapte gedesillusioneerd voortijdig uit de baan. Tot zover was het EK 1999 een ramp-toernooi.

Kamiel Maase bereikte de achtste plaats op de 10.000 meter.

Hij was de tweede Europeaan op die afstand achter de Portugees Antonio Pinto en zes Oost-Afrikaanse lopers. Nog nooit was een Nederlander bij een wereldtoernooi zo hoog geëindigd op die afstand. De beste prestatie stond op naam van Marti ten Kate. Hij eindigde in 1988 bij de Olympische Spelen van Seoul op de 10.000

meter als negende. De 2,25 meter (in de kwalificatie 2,29 meter) van student ruimtevaart Wilbert Penning was goed voor de tiende plaats.

De beklagenswaardigste man in Sevilla was Bert Paauw, de technisch directeur van de KNAU. Hij had gehoopt op vijf plaatsen bij de eerste twaalf. Het werden er twee.

Aan een traditie van 86 jaar kwam een einde

De nationale baankampioenschappen estafette gingen in 1999 niet door. Aan een ononderbroken traditie van 86 (!) jaar, alleen in 1945 kon de wedstrijd niet doorgaan door de Tweede Wereldoorlog, kwam een einde.

Amsterdam Marathon

Internationaal stelde de Amsterdam Marathon met uitzondering van de prestatie van Gerard Nijboer (2.09.01 in 1980) jarenlang weinig voor. Daarin kwam eind jaren negentig verandering door een andere organisatorische opzet. In 1998 liep de Keniaan Sammy Korir een parcoursrecord van 2.08.13. Het jaar daarop doken twee Keniaanse en twee Ethiopische atleten onder de magische grens van twee uur en zeven minuten. Dit was nog nooit gebeurd. Fred Kiprof (2.06.47), Tesfaye Jifar (2.06.49), William Kiplagat (2.06.50) en Tesfaye Tola (2.06.57) plaatsten de Amsterdam Marathon in het illustere gezelschap van Rotterdam, New York, Londen, Chicago, Boston, Tokio en Berlijn. Al deze marathons

Rotterdam Marathon

De in 1981 op de kalender gekomen Rotterdam Marathon is een van de beroemdste en aantrekkelijkste van de wereld. Op het snelle parcours noteerde de Portugees Carlos Lopes in 1983 een tijd van 2.08.39. Hij verbeterde daarmee het officieuze Europese record (2.09.01) van Gerard Nijboer uit 1980. Door de verschillen in de diverse parcoursen kent de IAAF geen officiële wereldrecords op de weg. Lopes bracht in 1985 het 'wereldrecord' zelfs op 2.07.12, een tijd die als 'Europees' record de eeuwwisseling overleefde. Sensationeel was de 2.06.50 die de Ethiopiër Belayneh Densamo op 17 april 1988 liep. Het was opnieuw een officieus wereldrecord. Enkele maanden later kreeg de KNAU van Amerikaanse zijde het verzoek het parcours te mogen nameten. De Unie liet weten alle vertrouwen te hebben in de Rotterdamse organisatie en deelde de Amerikanen mee geen

prijs te stellen op hun komst. Heilmelijk kwamen de Amerikanen toch naar Rotterdam. Zij ontdekten bij het nameten op een vroege zondagmorgen dat aan de 42 kilometer en 195 meter geen centimeter mankeerde. Sterker nog. Zij constateerden dat het parcours zelfs

de beste wereldtijden bij zowel de mannen als de vrouwen. De 2.06.50 van Densamo bleef tien jaar lang de beste prestatie aller tijden. Pas op 20 september 1998 verbeterde de Braziliaan Ronaldo da Costa deze tijd. Hij liep de marathon van Berlijn in 2.06.05.

Formidabele tijden van Greg van Hest en Kamiel Maase op de marathon.

zestien meter te lang was. De kleine Keniaanse Tegla Loroupe finishte in 1998 bij de vrouwen in de recordtijd van 2.20.47. Met de nieuwe supertijd van Loroupe kwam Rotterdam in het bezit van

Rotterdam was na dertien jaar de beste tijd bij de mannen kwijt. Op 26 september 1999 moest Rotterdam ook het wereldrecord bij de vrouwen aan Berlijn afstaan. De Keniaanse Tegla Loroupe bracht haar in Rotterdam gelopen wereldrecord op 2.20.43. Bij de 19de editie van de Rotterdam Marathon was het onverwachte doorlopen van Kamiel Maase opmerkelijk. Hij zou 15 kilometer haaswerk verrichten. Hij bleef echter 35 kilometer het tempo aangeven voor de kopgroep. Maase liep de marathon uit en eindigde in de uitstekende tijd van 2.10.09. Vlak voor hem kwam Greg van Hest over de eindstreep in 2.10.05.

trekken grote aantallen toeschouwers. In Amsterdam laat het publiek het echter nog steeds afweten.

Crossers in mineur

In de KNAU-uitgave *Atletiek Actueel* komt de verslaggever na het EK-cross van 1999 tot de conclusie, dat uitzending van Nederlandse atleten naar EK- en WK-crossen zinloos

lijkt. De Nederlanders waren in geen velden of wegen te bekennen. Marco Gielen was als 40ste (!) nog de minst slechte. Koen Raymakers werd als junior 46ste en bij de meisjes eindigde de eenzame Vanessa van Voskuilen als 74ste.

Het EK van 1999 week niet af van de Europese en mondiale crosskampioenschappen in de laatste decen-

nia, waar de vaderlandse atleten bijna zonder uitzondering in de achterhoede eindigden.

Het is verder opvallend dat, na één mislukte poging (in 1981) om het WK binnen te halen, in de 20ste eeuw nog nooit een EK of WK in ons land is gehouden. De organisatie van zo'n imposant toernooi zou in Nederland niet misstaan.

**Oud-atleten, voormalige kampioenen, ex-recordhouders en bestuurders treffen elkaar elk jaar bij de reünie van de Vereniging Vrienden van de KNAU.
Op de foto de groep bijeen bij de St. Pietersberg in Maastricht**

Snelle
atleten
op weg
naar
de
21ste
eeuw

Jacqueline Poelman

Mami Awuah Asante

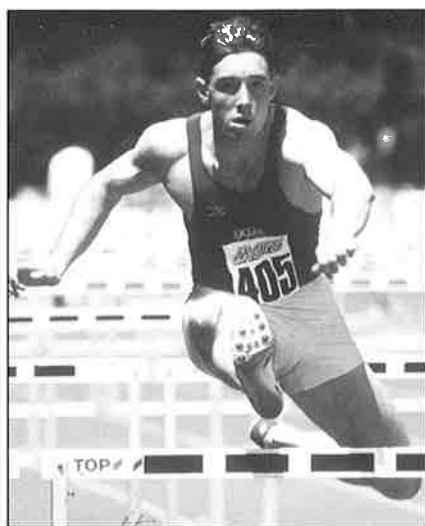

Annemarie Kramer

Tienkampers met
uitzicht op 8000
punten of meer

Chiel Warners

Bart Bennema

Jack Rosendaal

Rick Wassenaar

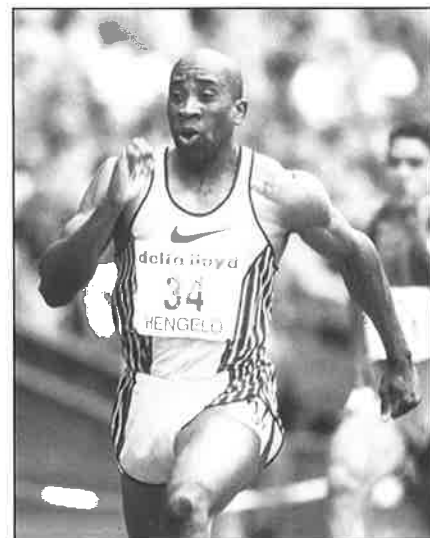
60,
100
en
200
meter
toppers

Frenk Perry

Patrick van Balkom

Troy Douglas